

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	11.12.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25231551308
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx (xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	22.10.2024, 17.04.2025

Kahtlustatavale xxx on kriminaalasjas 25231551308 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ja § 200 lg 1 (teise inimese tervise kahjustamises ja valu tekitavas kehalises väärkohtlemises, mis on toimepandud lähisuhtes ja korduvalt, ja võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud vägivallaga) järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, hinnanud menetlusosaliste ütlusi tehiolude osas, on jõudnud seisukohale, et 17.04.2025 juhtumis ei ole kahtlustatava tegudes tuvastatavad KarS § 200 lg 1 ehk röövimise koosseisu tunnused.

Prokurör, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet ning asjaolu, et tegemist on korduva vägivallaga (ei ole tuvastatavad röövimise koosseisu tunnused) on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kuivõrd prokuratuur lõpetab kriminaalasjas 25231551308 menetluse KarS § 200 lg 1 järgi KrMS § 199 lg 1 p 1 alusel, jätkatakse menetlus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 tunnustel. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx teod kvalifitseeruvad KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi, mille eest on ette nähtud karistusena rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuritegudega (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivset vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku

karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonoomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Järgnevalt peatub prokurör asjaoludel, mida arvestab seisukoha kujundamisel kriminaalasja lahendamisel.

Prokurör võttis korduvalt ühendust (nii 07.08.2025 kui ka 23.10.2025) kriminaalasjas kannatanu xxx. Lisaks kohtueelses menetluses antud ütlustele selgitas kannatanu, et pärast viimast juhtumit menetlusosalised ei kohtu enam ega suhtle. xxx elukoht pidi jätkuvalt olema xxx aadressil xxx, kuhu kannatanu ei satu, seega uue vägivalla kasutamise riski ei ole.

Üldpreventiivsetel eesmärkidel ei ole ilmtingimata vajalik kahtlustatava karistamine kriminaalkorras. Märkimisväärne on asjaolu, et kahtlustataval xxx on kaks kehtivat kriminaalkaristust KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ja § 120 lg 1 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises. Viimane kuriteoepisood oli toime pandud aastal 2020. Hetkel on menetluses kaks kuriteoepisoodi ning hinnates nende asjaolusid ja kahtlustatava süü suurust, ei mõjuta kriminaalasja lõpetamine negatiivselt ühiskonna usku kehtivasse õigusesse – xxx kuulati üle, kohtueelne menetlus on lõpule viidud ning kriminaalasjas teeb otsustuse prokuratuur.

Eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul xxx määratud kohustus. Kahtlustatavale etteheidetud kuritegude toimepanemise eest näeb seadusandja karistusena sh rahalise karistuse. Tuginedes eeltoodule jõuab prokurör seisukohale, et xxx määratav rahaline kohustus on piisav vahend tagamaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest.

11.12.2025 toimunud kohtumisel prokuratuuris väljendas xxx kahetsust tekkinud olukordade osas. Samuti lisas xxx, et tal on uus suhe, konfliktseid olukordi ei teki. xxx ei suhtle, ei kohtu. Kahtlustatav esitas taotluse kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS 202 alusel. Samuti kinnitas ta valmisolekust täita kohustust.

Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuuniteediprintsiibi rakendamine xxx suhtes on võimalik ja ei ole ilmtingimata vajalik tema karistamine kriminaalkorras. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, xxx suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustust, antakse võimalus teha oma tegudest järeldusi, täita määratud kohustusi ja jätkata õiguskuulekat käitumist.

xxx on selgitatud, et kui tema ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS § 199 lg 1 p 1 ja § 200 abiprokurör määras:

Lõpetada kriminaalasjas nr 25231551308 menetlus xxx suhtes osaliselt 17.04.2025 KarS § 200 lg 1 järgi liitkuriteos vallasasja äravõtmise osas (s.o KarS § 199 osas) ja jätkata xxx suhtes menetlus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 sätestatud kuriteos.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25231551308 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **xxx (tel: xxx, e-posti ei kasuta) on kohustatud tasuma riigituludesse 500 eurot tähtajaga 31.12.2025.**
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendeid ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 DVD-plaat jätta kriminaalasja materjalide juurde.
5. ABIS-i ja RSBR-i registritesse edastatud andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia saadetakse kannatanule xxx. Kahtlustatavale xxx antakse määruse koopia allkirja vastu.
8. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
9. Kannatanul on õigus:
 - tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);
 - taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
 - esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).
10. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS § de 318 ja 321 järgi.

Irina Tsugart